

Малював ліквідаторів із натури

Тема найбільшої техногенної катастрофи у творчості Олександра Лаворика не є випадковою. На момент трагедії він працював у правоохоронних органах, тож виконував службові обов'язки з ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Побачене та пережите там спонукало його створити серію унікальних робіт. «Частина з них, 22 картини, нині представлені в музеї. Вони створені в техніках графіки й аплікації. На перший погляд, роботи є простими, проте це своєрідні документи, які в майбутньому свідчитимуть про трагедію, що сталася в Україні», - розповіла про виставку директор Сарненського історико-етнографічного музею Вікторія Дашко.

Серед представлених робіт є автопортрет Олександра Лаворика, який точно та тонко передає

його стан після повернення з Чорнобиля: його лице відвернуте вбік. «Після 24-денного перебування в радіоактивній зоні братися за улюблену справу не хотілось», - пояснює художник. А вже в грудні він поїхав туди вдруге. Тоді митцю дали можливість малювати тих людей, які закривали саркофаг над четвертим енергоблоком. За 12 днів він створив усю серію. «Малював по 3-4 портрети в день, я і сам дивувався. Люди приходили з роботи, мислись, повертались у кімнати, сідали на лівка чи табуретки, і я їх малював. Ці портрети дуже близькі мені дотепер. Перш за все тим, що обличчя ліквідаторів не озлоблені, відкриті. Про радіацію нагадують лише потріскані губи та накопичувачі на шії», - ділиться спогадами автор.

«Тему Чорнобильської катастрофи розкривають багато талановитих людей, але зображують переважно навколишнє середовище, наслідки її, щоб показати, що втратили природа, людство. Але ліквідаторів – людей, які намагалися врятувати світ, мабуть, Олександр Ростиславович зобразив першим», - розповіла

Чорнобильська катастрофа залишила непоправний слід не лише в навколишньому середовищі, світовій історії, житті людей, а й стала травмою в їхніх душах, яка не загоїлась навіть через 33 роки. Саме тому «чорнобильська тема» у світовому кіно, образотворчому мистецтві, літературі та музиці з'явилась одразу після трагедії 1986 року й не втрачає актуальності донині. Митці завжди більш тонко відчують дух часу, в якому творять, гостріше переживають трагічні події та вміють передати свою реальність майбутнім поколінням. Доказом цього є серія картин «Чорнобиль» Олександра ЛАВОРИКА, яку рівненський художник презентував у Сарненському історико-етнографічному музеї.

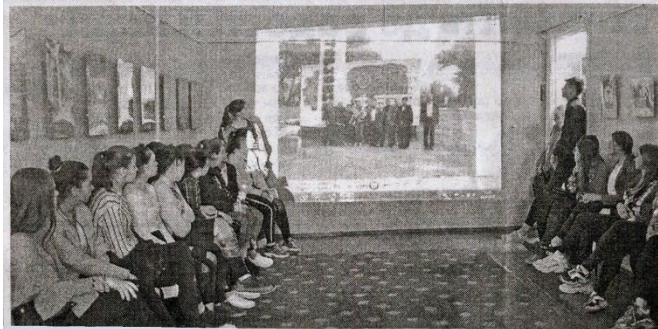
старший науковий співробітник відділу етнографії Рівненського обласного краєзнавчого музею Олена Семенович, яку по праву можна назвати біографом Олександра Лаворика. Величезної кількості людей, зображення яких увійшли в портретний цикл, уже, на жаль, немає в живих. А це ліквідатори з різних міст й областей України: Полтави, Нікополя, Запоріжжя, Львова, Києва, Трускавця, а також із Дніпропетровської, Рівненської, Сумської, Київської, Львівської, Тернопільської областей. Кольори, які переважають у роботах рівненського художника, символічні. «Вони не насичені чи яскраві, а тусклі. Чорний – це трагедія, білий – радіація, якою

всі вкрито, а йодовий - антирадіація, надія на порятунок», - розтлумачила Олена Семенович.

Вперше цю серію робіт виставляли в 1987 році в «Текстильнику» на з'їзді обкому комсомолу. Щоправда, тоді виставка тривала лише півдня. Картини знали, пояснюючи: «Не на часі!». Згодом Чорнобильську серію демонстрували на виставках у Празі, Москві, Києві, Рівному, Дніпропетровську. В Сарненському історико-етнографічному музеї вона діятиме до 22 травня. «Я вдячний музеям за співпрацю. Для художника дуже важливо, що його праця не лежить десь у закритках, а доступна для людей, які можуть її побачити й оцінити», - подякував талановитий гість.

Наостанок ще один ліквідатор наслідків аварії на ЧАЕС, голова районного громадського об'єднання «Союз-Чорнобиль» Валерій Нестерук розповів усім про минулорічну поїздку в Чорнобильську зону. Подекуди рівень радіації там і досі зашкалює, а гарні розбудовані населені пункти, якими їх пам'ятав ліквідатор, зовсім закриті та пусті. Численні світлини вкотре нагадали про масштабність техногенної катастрофи та подвиг ліквідаторів, яким довелось боротися з «невидимим ворогом», щоб врятувати свою країну та співвітчизників.

Тетяна Колядич.
Фото Василя Сосюка